ONDERHOUDSVERORDENING WATERSCHAP BRABANTSE DELTA

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen

In deze verordening en de daarop berustende bepalingen wordt, tenzij anders bepaald, verstaan onder:

a. *Aangelande:* de eigenaar, de beperkt gerechtigde en/of gebruiker van een aan een waterstaatswerk grenzend perceel;

b. *A- en B-wateren:* oppervlaktewaterlichamen, geregistreerd in de Waterschapsverordening als respectievelijk A- of B-water;

c. *Beschermingszone:* aan een waterstaatswerk grenzende zone zoals vastgelegd op de kaart bij de Waterschapsverordening, waarin ter bescherming van dat werk voorschriften en beperkingen gelden;

d. *Bestuur:* het dagelijks bestuur van waterschap Brabantse Delta;

e. Buitengewoon onderhoud: het in stand houden van het waterstaatswerk overeenkomstig het in de legger bepaalde omtrent ligging, vorm, afmeting en constructie;

f. *Gesloten seizoen:* de periode van 1 oktober tot 1 april;

g. *Gewoon onderhoud:* werkzaamheden die de functie van het waterstaatswerk in stand houden;

h. *Legger:* legger als bedoeld in artikel 2.39 van de Omgevingswet (Omgevingswetlegger) of in artikel 78, tweede lid, van de Waterschapswet (Onderhoudslegger);

i. *Ondersteunend kunstwerk*: werk dat van belang is voor de taakuitoefening van het waterschap, voor de waterkering of voor het functioneren van de waterhuishouding;

j. *Oppervlaktewaterlichaam:* samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem en oevers en, alsmede flora en fauna;

k. *Profiel van vrije ruimte:* ruimte zoals vastgelegd in de Waterschapsverordening ter weerszijden van, boven en onder een waterstaatwerk of een toekomstig waterstaatswerk die naar het oordeel van het waterschap nodig is voor toekomstige verbeteringen;

l. *Projectbesluit:* projectbesluit als bedoeld in afdeling 5.2 van de wet;

m. *Talud:* hellend oppervlak van oppervlaktewaterlichamen en waterkeringen;

n. *Omgevingsvergunning:* vergunning als bedoeld in afdeling 5.1 van de wet;

o. *Waterhuishoudkundige functie:* functie die de provincie en / of het waterschap aan het waterstaatswerk heeft toegekend;

p. *Waterkering:* kunstmatige hoogte, natuurlijke hoogte of gedeelte daarvan met ondersteunende kunstwerken, die een waterkerende of mede een waterkerende functie hebben en als dusdanig geregistreerd zijn op de kaart bij de Waterschapsverordening;

q. *Waterschapsverordening*: de Waterschapsverordening van Waterschap Brabantse Delta als bedoeld in artikel 2.5 van de Omgevingswet;

r. *Waterstaatswerk:* oppervlaktewaterlichaam, bergingsgebied, waterkering of ondersteunend kunstwerk;

s. *Watersysteem:* samenhangend geheel van een of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken;

t. *Werken:* alle door menselijk toedoen ontstane of gemaakte constructies of inrichtingen, inclusief bouwwerken, en restanten daarvan;

u. *Wet:* Omgevingswet.

Artikel 1.2 Algemene regels en nadere regels

1. Het bestuur kan voor de verplichtingen als bedoeld in de hoofdstukken 2 en 4, algemene regels, die mede een vrijstelling kunnen inhouden, of nadere regels stellen.

2. Bij regeling krachtens het eerste lid, kan de verplichting worden opgelegd handelingen te melden, metingen uit te voeren, gegevens te registreren en daarvan opgave te doen aan het bestuur.

HOOFDSTUK 2 BEHEER EN ONDERHOUD VAN WATERSTAATSWERKEN

Artikel 2.1 Onderhoudsplicht

1. Onderhoudsplichtigen zijn degenen die in de legger of in hoofdstuk 4 in deze verordening, tot het verrichten van gewoon of buitengewoon onderhoud aan waterstaatswerken zijn aangewezen.
2. In afwijking van het eerste lid kan bij algemene regel, omgevingsvergunning of projectbesluit anders worden bepaald.

Artikel 2.2 Gewoon onderhoud aan waterkeringen

1. De onderhoudsplichtigen van waterkeringen verrichten de werkzaamheden die de functie van het waterstaatswerk in stand houden.
2. De onderhoudsplichtige uit het eerste lid is onder andere verplicht de waterkering te maaien en de grasmat te verzorgen. Daarbij moet gedacht worden aan het verwijderen van schadelijk wild en begroeiingen die aantoonbaar schade toebrengen aan het waterkerend vermogen van de waterkering.

Artikel 2.3 Gewoon onderhoud aan oppervlaktewaterlichamen

1. De onderhoudsplichtigen van oppervlaktewaterlichamen zijn verplicht tot het daaruit verwijderen van voor het functioneren van het oppervlaktewaterlichaam schadelijke begroeiingen en van afval.
2. De in het eerste lid vermelde onderhoudsplichtigen zijn tevens verplicht tot het herstellen van beschadigingen aan oevers en tot het onderhouden van begroeiingen, dienstig aan de waterhuishoudkundige functies van het oppervlaktewaterlichaam.

Artikel 2.4 Gewoon onderhoud aan ondersteunende kunstwerken en werken

1. De onderhoudsplichtigen van ondersteunende kunstwerken of werken die in, op, aan, onder of boven waterkeringen of de beschermingszone zijn aangebracht en mede een waterkerende functie hebben, zijn verplicht deze waterkerend te houden. Het waterkerend houden betreft zowel de instandhouding als het functioneren van het werk.
2. De middelen bestemd tot afsluiting van ondersteunende kunstwerken dienen door de onderhoudsplichtigen in goede staat te worden onderhouden en zo vaak als dat door of namens het bestuur nodig wordt geoordeeld, dient de goede werking te worden getoond.
3. De onderhoudsplichtigen van ondersteunende kunstwerken of werken die in, op, aan, onder of boven oppervlaktewaterlichamen zijn aangebracht en mede een waterhuishoudkundige functie hebben, verrichten de werkzaamheden die de functie van het waterstaatswerk in stand houden.

Artikel 2.5 Buitengewoon onderhoud aan waterstaatswerken

1. De onderhoudsplichtigen van waterstaatswerken zijn verplicht tot instandhouding daarvan overeenkomstig de legger.
2. Buitengewoon onderhoud door derden aan keringen mag niet worden uitgevoerd in het gesloten seizoen.

HOOFDSTUK 3 TOEZICHT EN HANDHAVING

Artikel 3.1 Aanwijzing toezichthouders

Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de ambtenaren van het waterschap of andere personen die daartoe bij besluit van het bestuur zijn aangewezen.

Artikel 3.2 Strafbepalingen

1. Overtreding van deze verordening en de daarop gebaseerde regelgeving is verboden.
2. Overtreding van de bepalingen van deze verordening en de daarop gebaseerde regelgeving wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete tot ten hoogste het bedrag van de tweede categorie als genoemd in artikel 23 van het Wetboek van Strafrecht, al dan niet met openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak.
3. Indien ten tijde van het plegen van de in het eerste lid genoemde overtreding nog geen jaar is verlopen sedert een vroegere veroordeling van de overtreder wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, kan hechtenis tot het dubbele van het gestelde maximum worden opgelegd.

HOOFDSTUK 4 ONDERHOUDSPLICHTIGEN BIJ OVERGANGSRECHT

Artikel 4.1 Onderhoud aan waterstaatswerken zonder (actuele) legger

1. Voor waterstaatswerken, waarvoor het vaststellen van een legger ingevolge de Waterschapswet is voorgeschreven, maar waarvoor nog geen legger is vastgesteld, is de onderhoudsplicht als volgt, tenzij het onderhoud bij omgevingsvergunning of projectbesluit anders is bepaald:
   a. Voor waterkeringen of gedeelten van waterkeringen en ondersteunende kunstwerken met een waterkerende functie berust het gewoon onderhoud bij de eigenaar/gebruiker ervan en het buitengewoon onderhoud bij het waterschap;
   b. Voor een oppervlaktewaterlichaam, en bijbehorende ondersteunende kunstwerken, ten aanzien waarvan registratie in de legger als a-water is voorgeschreven, maar nog niet heeft plaatsgevonden volgens artikel 7.4, eerste lid, van de Waterschapsverordening geschiedt het onderhoud door of vanwege het waterschap overeenkomstig artikel 2.3, 2.4 en 2.5;
   c. Voor andere oppervlaktewaterlichamen dan bedoeld in lid 1, sub b, en bijbehorende ondersteunende kunstwerken, berust het gewoon - en buitengewoon onderhoud bij de aangelanden.
2. Voor waterstaatwerken, waarvoor het vaststellen van een legger ingevolge de Waterschapswet is voorgeschreven en die op grond van een projectbesluit of een omgevingsvergunning zijn aangelegd of gewijzigd ten opzichte van de legger, geldt, zolang vaststelling van een legger of van een wijziging van de legger niet heeft plaatsgevonden, dat voor de onderhoudsplichten op grond van dit hoofdstuk de ligging, vorm, afmeting en constructie van het waterstaatwerk worden aangehouden, zoals aangegeven in het projectbesluit of de omgevingsvergunning. Als geen omgevingsvergunning is verleend, moet het waterstaatswerk worden onderhouden overeenkomstig de oorspronkelijke vorm en afmetingen.

Artikel 4.2 Onderhoud bij overgangsrecht legger

1. In de gevallen als bedoeld in het eerste lid van artikel 7.4 van de Waterschapsverordening (A-water) geschiedt het onderhoud door of vanwege het waterschap overeenkomstig artikel 2.3 en 2.5, tenzij bij omgevingsvergunning of projectbesluit anders is bepaald.
2. In de gevallen als bedoeld in het tweede lid van artikel 7.4 van de Waterschapsverordening (B-water) geschiedt het onderhoud door of vanwege de aangelanden overeenkomstig artikel 2.3 en 2.5, tenzij bij algemene regel, omgevingsvergunning of projectbesluit anders is bepaald.
3. Voor waterkeringen ten aanzien waarvan registratie in de legger is voorgeschreven, maar nog niet heeft plaatsgevonden, geschiedt het onderhoud door of vanwege het waterschap overeenkomstig artikel 2.2, tenzij bij algemene regel, omgevingsvergunning of projectbesluit anders is bepaald.

HOOFDSTUK 5 SLOTBEPALINGEN

Artikel 5.1 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag na die van bekendmaking.

Artikel 5.2 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als “Onderhoudsverordening waterschap Brabantse Delta”.

TOELICHTING
A. Algemene toelichting

<u>Grondslag en reden vaststelling</u>
Het bestuur stelt de Onderhoudsverordening vast op grond van artikel 56 in combinatie met artikel 78 van de Waterschapswet. Op grond van deze artikelen stelt het bestuur verordeningen vast die nodig zijn voor de behartiging van de opgedragen taken. De onderhouds- en strafbepalingen in deze verordening maakten voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet onderdeel uit van de keur. Deze bepalingen mogen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet niet meer opgenomen worden in de Waterschapsverordening (opvolger van de keur). Dit volgt uit artikel 2.2, tweede lid, van het Omgevingsbesluit. Om deze reden dient het bestuur voor de onderhouds- en strafbepalingen een aparte verordening vast te stellen.

<u>Leeswijzer</u>

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen
Het eerste hoofdstuk bevat begripsomschrijvingen. Ook regelt het eerste hoofdstuk dat het dagelijks bestuur bevoegd is tot het stellen van algemene en nadere regels ten aanzien van de Onderhoudsverplichtingen.

Hoofdstuk 2 Beheer en onderhoud van waterstaatswerken
Het tweede hoofdstuk regelt de onderhoudsplichten bij waterstaatswerken. Dit hoofdstuk heeft een belangrijke relatie met de legger op grond van artikel 78 van de Waterschapswet, ook wel Onderhoudslegger genoemd. In de Onderhoudslegger staan de onderhoudsplichtigen, die aan de onderhoudsplichten uit hoofdstuk 2 moeten voldoen.

Hoofdstuk 3 Toezicht en handhaving
In dit hoofdstuk staan de bepalingen over de aanwijzing van toezichthouders en strafbepalingen.

Hoofdstuk 4 Overgangsbepalingen
Het vierde hoofdstuk bevat de onderhoudsbepalingen in de gevallen waarin het overgangsrecht van toepassing is.

Hoofdstuk 5 Slotbepalingen
Het laatste hoofdstuk bevat de bepaling over de inwerkingtreding en een citeertitel.

B. Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 1 Algemene bepaling

Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen
Dit artikel bevat de begripsomschrijvingen, waarbij is aangesloten bij de begrippen in de Omgevingswet en de daarop gebaseerde regelgeving. Deze begrippen zijn opgenomen vanwege de zelfstandige leesbaarheid van de verordening.

Artikel 1.2 Algemene regels en nadere regels
Op grond van dit artikel kan het bestuur algemene of nadere regels stellen ten aanzien van de onderhoudsverplichtingen in de hoofdstukken 2 en 4. Het tweede lid bepaalt dat in de nadere regels een meld-, meet-, registratie- en opgaveplicht kan worden voorgeschreven.

Hoofdstuk 2 Beheer en onderhoud van waterstaatswerken

Artikel 2.1 Onderhoudsplicht

In dit artikel wordt algemeen geregeld dat degenen die zijn aangewezen als onderhoudsplichtigen in de legger, verplicht zijn tot het verrichten van gewoon of buitengewoon onderhoud, zoals beschreven is in hoofdstuk 2. Met dit artikel wordt dus de verbinding gelegd tussen de legger en de gebodsbepalingen in hoofdstuk 2. De legger geeft aan wie onderhoudsplichtig is, de gebodsbepalingen geven aan welk onderhoud van deze onderhoudsplichtigen wordt geëist. De legger die hier bedoeld wordt is de zogenaamde Onderhoudslegger, bedoeld in artikel 78, tweede lid, Waterschapswet. Vaak wordt deze legger gecombineerd met de legger, bedoeld in artikel 2.39 van de wet, maar formeel zijn dit twee verschillende leggers.

Artikel 2.2 Gewoon onderhoud aan waterkeringen

Waterkeringen hebben een waterkerende functie. Het gewoon onderhoud is erop gericht dat de waterkering die functie behoudt. In dat kader is in dit artikel bepaald wat de onderhoudsplichtigen van de waterkeringen voor het gewoon onderhoud in ieder geval moeten doen. De opsomming is niet uitputtend. Hiertoe behoort zodoende ook het herstellen van beschadigingen aan de keringen naast het verwijderen van schadelijk wild. De bestrijding van muskus- en beverratten is hiervan uitgezonderd. De zorgplicht ter voorkoming van schade aan waterstaatswerken door muskus- en beverratten berust ingevolge artikel 1, derde lid Waterschapswet bij het waterschap.

Artikel 2.3 Gewoon onderhoud aan oppervlaktewaterlichamen

Oppervlaktewaterlichamen hebben diverse functies in de waterhouding, waaronder waterkwantiteit, waterkwaliteit en scheepvaart. Het gewoon onderhoud is erop gericht dat oppervlaktewaterlichamen deze functies behouden door onderhoud ten behoeve van het doorstroomprofiel. In dit kader is in dit artikel bepaald wat de onderhoudsplichtigen van oppervlaktewaterlichamen voor het gewoon onderhoud in ieder geval moeten doen.
De frequentie van het onderhoud is afhankelijk van de lokale situatie. Het maaien en verwijderen van begroeiing kan daarvoor vaker of minder vaak nodig zijn dan eens per jaar. De oevers en taluds alsmede de daartoe behorende oeververdedigingswerken dienen behoorlijk in stand te worden gehouden, voor zover dat nodig is om te voorkomen dat door inzakking de af- en/of aanvoer van water wordt gehinderd.

Artikel 2.4 Gewoon onderhoud aan ondersteunende kunstwerken en werken, lid 3

Dit lid gebiedt onderhoudsplichtigen, om ondersteunende kunstwerken en werken bij oppervlaktewaterlichamen te onderhouden. Het gaat hier om (kunst)werken die (mede) een waterhuishoudkundige functie hebben, zoals duikers, overkluizingen en stuwen. Deze werken moeten zodanig worden onderhouden dat er aan de functie voor het watersysteem voldaan kan worden.
De verplichting tot het schoonhouden van het doorstroomprofiel van een ondersteunend kunstwerk rust op de onderhoudsplichtige(n) van het oppervlaktewaterlichaam. Begroeiingen en afval moeten worden verwijderd uit oppervlaktewaterlichamen door de in de legger aangewezen onderhoudsplichtigen. Met afval wordt bedoeld voorwerpen, materialen en stoffen die de aan- of afvoer of berging van water belemmeren. En met schadelijke begroeiing wordt bedoeld lang gras, riet, en dergelijke.

Artikel 2.5 Buitengewoon onderhoud aan waterstaatswerken

Dit artikel geeft aan dat buitengewoon onderhoud door onderhoudsplichtigen moet worden gepleegd aan waterstaatswerken.

Buitengewoon onderhoud aan oppervlaktewaterlichamen is onderhoud ten behoeve van de instandhouding van de waterloop. De onderhoudsplichtige voor buitengewoon onderhoud is verplicht de waterloop indien nodig te baggeren, te herprofileren of het talud te herstellen.
Het leggerprofiel wordt gebruikt om naar terug te baggeren of te herprofileren. Naast de gegevens in leggertabellen zijn van verschillende specifieke situaties aanvullende profieltekeningen opgenomen. Het uitgangspunt is dat in de legger het dwarsprofiel opgenomen wordt zoals het waterschap wenst dat de waterloop er in de praktijk ligt.
Buitengewoon onderhoud aan ondersteunende kunstwerken en werken ziet op het in stand houden van dat waterstaatswerk overeenkomst het in de legger bepaalde wat indien nodig ook het vervangen van deze (ondersteunende kunst-)werken in kan houden.
Buitengewoon onderhoud aan waterkeringen verplicht tot het in stand houden van dat waterstaatswerk overeenkomst het in de legger bepaalde wat, indien nodig, ook het weer op hoogte brengen van de waterkering, in kan houden.

Hoofdstuk 3. Toezicht en handhaving

Artikel 3.1 Aanwijzing toezichthouders
Onder toezichthouder verstaat de Algemene wet bestuursrecht (Awb) een persoon, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift (artikel 5.11 Awb). Hieruit vloeit voort dat de toezichthoudende bevoegdheden uit de Awb alleen kunnen worden uitgeoefend door personen die bij of krachtens wettelijk voorschrift als zodanig zijn aangewezen. Dit artikel voorziet in de vereiste wettelijke grondslag voor de aanwijzing van toezichthouders.

Het toezicht wordt primair opgedragen aan daartoe door het bestuur aangewezen ambtenaren. De definitie in de Awb biedt echter ook de mogelijkheid het toezicht op te dragen aan andere personen. Daarbij geldt dat met het toekennen van toezichthoudende bevoegdheden aan personen buiten het overheidsapparaat terughoudend moet worden omgegaan (Memorie van Toelichting Derde tranche Awb, TK 23 700, nr. 3, p. 139). Zie hierover ook de Awb.

Artikel 3.2 Strafbepalingen
Artikel 81 Waterschapswet bepaalt welke maximumstraf op overtreding van de verordening kan worden gesteld. Deze strafmogelijkheid moet in de verordening zelf worden gepositioneerd. In artikel 3.2 is de maximumstraf opgenomen, namelijk drie maanden hechtenis of een geldboete van de tweede categorie als bedoeld in artikel 23 Wetboek van Strafrecht, al dan niet met openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak.
Deze strafbepalingen staan los van of naast het bestuursrechtelijke instrumentarium – bestuursdwang en dwangsom – waarover het bestuursorgaan in geval van overtreding kan beschikken.

Hoofdstuk 4. Onderhoudsplichtigen bij overgangsrecht

Artikel 4.1 Onderhoud aan waterstaatswerken zonder (actuele) legger

Het is mogelijk dat het bestuur op grond van artikel 78, tweede lid, Waterschapswet nog geen legger heeft vastgesteld voor (bepaalde) waterstaatswerken. De onderhoudsplichtigen volgen dan niet uit een onderhoudslegger. Artikel 4.1 voorziet in een vangnet voor deze situatie. Als het onderhoud niet op een andere wijze is geregeld, geldt de onderhoudsplicht zoals opgenomen onder onderdeel a., b. en c. Onderhoud kan op een andere wijze zijn geregeld in een omgevingsvergunning, of een projectbesluit. Als dat het geval is, gaan deze afspraken voor.
Bij overige waterstaatswerken bij onderdeel c. kan worden gedacht aan duikers, overkluizingen, stuwen, etc.

In het tweede lid is een bepaling opgenomen voor de situatie dat via een omgevingsvergunning of een projectbesluit een waterstaatswerk is aangelegd of gewijzigd, maar de onderhoudslegger nog niet is aangepast op deze nieuwe situatie. Het heeft uitdrukkelijk de voorkeur de procedure van een omgevingsvergunning of projectbesluit te combineren met een leggerwijziging, zodat deze bepaling niet hoeft te worden gebruikt.

Het gaat om een overgangssituatie als er nog geen legger op grond van de Waterschapswet is en het waterschap het onderhoud wel wil neerleggen bij derden.

Artikel 4.2 Onderhoud bij overgangsrecht legger

Oppervlaktewaterlichamen

Als de status van een oppervlaktewaterlichaam op grond van de Omgevingsverordening van de provincie moet worden gewijzigd, zijn de Waterschapsverordening en de legger daarop nog niet aangepast. Om te voorkomen dat bij dergelijke oppervlaktewaterlichamen tot het moment van registratie in de Waterschapsverordening en de legger niet de juiste regels worden toegepast, is in artikel 7.4 van de Waterschapsverordening bepaald dat deze wateren voor de toepassing van de Waterschapsverordening worden aangemerkt als a-, respectievelijk b-water.

Artikel 4.2, eerste en tweede lid, van deze onderhoudsverordening regelt de onderhoudsplichtigen in dit specifieke geval.

Waterkeringen

De zones rondom de waterkering worden vastgelegd in de legger van het waterschap. Bijlage IV van de Waterschapsverordening regelt welke zonering geldt, indien deze nog niet is vastgelegd in de legger. Artikel 4.2, derde lid, van deze Onderhoudsverordening regelt de onderhoudsplichtigen in dit specifieke geval.